

Μιά σκηνή από την παράσταση του έργου του Ιονέσκο που παίζεται στην «Αύλεια»

Θεατρικές παραστάσεις

Ιονέσκο, «Τό παιχνίδι της σφαγής», από την «Πειραματική Σκηνή της Τέχνης»

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ 27 ΜΑΡ. 1985

Περισσότερα στον χώρο του θεατρικού παιχνιδιού, με εξαιρετικές λίγες, κινήθηκε ο Ιονέσκο στην συμβολή του για την αναζωγόνηση του παράλογου θεάτρου. Παιχνίδια λεκτικά, παιχνίδια λογικής, παιχνίδια σκηνικά, που έδιναν μεγάλες δυνατότητες σε ηθοποιούς και σκηνοθέτες. Από την «Φαλακρή τραγουδίστρια και το «μόθημα» προχώρησε σε σοβαρότερους προβληματισμούς με τον «Ρινόκερο» και κυρίως με το «Βασιλιάς πεθαίνει», που, κατά τη γνώμη μου, είναι και το σημαντικότερο έργο του. Με το «παιχνίδι της σφαγής» ο Ιονέσκο μοιάζει να αναμασάει ή να συνδυάζει τα δύο αυτά σημαντικότερα έργα του, παίρνοντας από το «Βασιλιάς πεθαίνει» τον προβληματισμό πάνω στον θάνατο και από τον «Ρινόκερο» την αντίδραση του πλήθους σε φαινόμενα κοινωνικού ή φυσικού αφανισμού. Και, βέβαια, δεν ξεχνάει τα λεκτικά παιχνίδια της «Φαλακρής τραγουδίστριας» ή και του «Ρινόκερου». Μόνο που την φορά αυτή μοιάζει να φλυαρεί, να επαναλαμβάνει και ως προς τα προηγούμενα έργα του και ως προς το ίδιο αυτό έργο. Μια πόλη χτυπιέται από επιδημία θανατηφόρα, ίσως από μία μόλυνση της ατμόσφαιρας, και οι άνθρωποι πεθαίνουν κατά εκατοντάδες ή μάλλον με ένα ρυθμό που βαθμιαία επιταχύνεται. Ο Ιονέσκο προτιμά να δει και να παρουσιάσει όλη αυτή τη «σφαγή» σαν παιχνίδι, σαν μία μασκαράτα ή σαν μία σειρά από επεισόδια όπου το «κωμικό, το κλοουνίστικο, το στύλ καρμπονέ δίνουν τον χαρακτηριστικό τόνο. Και ενώ στον «Ρινόκερο» ή στο «Βασιλιάς πεθαίνει» το ξετύλιγμα της τραγωδίας γίνεται με ακρίβεια ρολογιού, με μία μετρημένη (κι από τις δύο απόψεις εξέλιξη) στο «Παιχνίδι της σφαγής» δεν του ξεφεύγει από την επανάληψη, ή φλυαρία, ή παλινωδία. Νομίζω πως το έργο που μας παρουσίασε ή «Πειραματική Σκηνή της Τέχνης» είναι από κείνα όπου η περικοπή δεν ήταν απλώς επιτρεπτή, αλλά και επιβεβλημένη. Το έργο και η παράσταση θα κέρδιζαν αναμφίβολα.

Ο Νίκος Αρμάος, που σκηνοθέτησε το έργο, προτίμησε αντίθετα να κάνει το έργο ενδιαφέρον αναζητώντας μορφές και παρωδίες που θα παρέπεμπαν σε γνωστά και δοκιμασμένα (σαν έλκυστικά του κοινού) είδη σκηνικής έκφρασης. Φυσικά, σ' αυτό τον βοηθούσαν από την μία ο συγγραφέας και από την άλλη το ταλέντο του και η εύρηματικότητα του, που είναι αναμφισβήτητα. Ωστόσο, όλη αυτή η συσσώρευση τρόπων έκφρασης, ρυθμών, αναφορών δεν στάθηκε δυνατό να ιεραρχηθεί και να δικαιωθεί και γιατί το κείμενο δεν βοηθούσε πάντα, αλλά και γιατί οι πιο πολλοί ερμηνευτές των παλλασμών ρόλων δεν ήταν σε θέση να παρακολουθήσουν την εμπνευσή του. Είτε η παράσταση παρουσίαζε μία ανισομέρεια και μία έλλειψη ρυθμού. Υπήρχαν «νούμερα» που στέκονταν πολύ καλά (το τελευταίο με τους γέρους ήταν από τα καλύτερα, αλλά και κείνο με την μπανιέρα και το άλλο με τους γαβριάδες - μέχρι ένα σημείο) ενώ αντίθετα άλλα (το επεισόδιο με τους φυλακισμένους, εκείνο με την κοπέλα στον καθρέφτη που ετοιμάζεται από την μητέρα της) ήταν μέτρια.

Τι να πει κανείς για τους ηθοποιούς που εκλήθηκαν στην ερμηνεία τριών ή και περισσότερων «ρόλων», ό καθένας; Ας αναφέρουμε μόνο πως η Σοφία Φιλιππίδου, η Εφη Σταμούλη, η Λένα Σαββίδου είχαν καλές στιγμές και ακόμη ότι ο Θόδωρος Τεκνεταιίδης φάνηκε αισθητά βελτιωμένος, σε σχέση με προηγούμενες εμφανίσεις του. Ακόμη δεν πρέπει να ξεχάσει κανείς τον σιωπηλό Κώστα Ζαχαράκη, για την έντυπωσιακή φιγούρα και κίνησή του στο ρόλο του θάνατου - αλλά μόνο σ' αυτόν.

Τό σκηνικό του Απόστολου Βέττα καλόγουστο και λειτουργικό σε μία παράσταση που απαιτούσε γρήγορες αλλαγές, για απεικόνιση διαφόρων χώρων. Πολλά από τα κοστούμια της κ. Μανωλεδάκη καλοβαλμένα και με φαντασία. Απώλυτα δεμένη με την παράσταση ή μελωδική μουσική του Ηρακλή Πασχαλίδη, πρέπει να καταταγεί στα θετικά στοιχεία της παράστασης. Η χορογραφία της Μαρίας Γκούτη και οι φωτισμοί του Τόμ Σήαρς βοήθησαν. Γενικά μία παράσταση που εγγράφεται στο ενεργητικό της «Πειραματικής Σκηνής της Τέχνης», κυρίως γιατί δείχνει ότι το συγκρότημα αυτό μπορεί να φιλοδοξεί να παρουσιάζει έργα απαιτητικά.

ΝΙΚΟΣ ΜΠΑΚΟΛΑΣ